

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 193. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

Szerda, 1936. augusztus 26.

A felkelőkhöz pártolt Franco tábornok fivére

Halálra ítélték Primo de Rivera volt tábornok fiát — Nagy győzelmet jelentenek a nemzeti csapatok — Békeakció Amerikában — Tárgyalások Párisban a fegyverszünet létrehozása érdekében

Lissabonból jelentik: Ideérkezett hírek szerint Franco tábornok testvéröccse, Franco Ramona, az ismert pilóta, a felkelőkhöz csatlakozott. Ramona Franco neve akkor vált ismeretessé, amikor elsőnek repülte át az Oceánt Spanyolországból Délamerikába. A híres pilóta eddig meggyőződéses köztársasági párti és bátyjának mindig éles politikai ellenfele volt. Franco tábornok örömmel fogadta öccse behódolását és kijelentette, hogy öccsét fogja megbizni annak a repülőosztagnak parancsnokságával, amely Madridot akarja a felkelők birtokába juttatni.

A felkelők vezérkarának hivatalos jelentése szerint a nemzeti csapatok elfoglalták San Vincent, Alcantara, Albukerke, Olivenze és Benito városokat. A csapatok elfogták Montelo őrnagyot, aki a kerület kormányzója volt.

Franco tábornok jelenti, hogy a kormánycsapatok megtámadták Cordova városát, de a repülőgépek elűzték őket. Itt 1000 katona átvártolt a nemzeti hadsereghez. Mola tábornok Valladoliból jelenti, hogy csapatai elfoglalták Naval Moralt és Talavera irányában nyomulnak előre, hogy egyesüljenek az ott levő csapatokkal és Toledo irányában folytassák előnyomulásukat. Három felkelő repülőgép tegnap ismét bombázta Iruñt. 12 bombát dobtak a nályaudvarra, ahol egy lőszerraktár volt. Az éjszaka folyamán csapatokat küldtek Fontarabia irányában, hogy megakadályozzák a kormánycsapatok partraszállását.

Háboru a levegőben

Későbbi jelentés szerint első ízben folyt le komoly légi háboru a guadarramai fronton. A felkelők több repülőgépe megközeíttette Reventon városát és ekkor egy kormánypárti légi raj harcba bocsájtkozott velük.

A felkelők egy repülőgépet lelőttek, egy másik gép lángborult és elégett.

Sevilla és Cordova között a vasuti összeköttetés megszűnt, mert a kormánycsapatok megszállották a vasutvonalat.

A Havas-ügynökség jelentése szerint az Oviedoban körülzárt felkelők helyzete reménytelen. Megadásukat minden pillanatban várják. Valao közmunkaügyi miniszter közli, hogy Cordova ellen megindult a döntő támadás és a kormánycsapatok már a külvárosokba is benyomultak. A tüzéség hevesen ágyuzza a stratégiailag fontos pontokat.

Hendayeből érkezett jelentések szerint Primo de Rivera volt diktátor fiát halálra ítélték.

A „Havas“-ügynökség tudósítója megerősíti azt a hírt, hogy Miguel Primo de Riverát, Alvarez, Martinez de Velascot, Natalio Rivera

volt minisztereket, valamint Luis de Alda repülőtszert halálra ítélték. A vád ellenük az volt, hogy a madridi központi fogházban, ahol őrizet alatt voltak, tüzet okoztak, hogy az így előálló zavarban elmenekülhessenek.

Bilbaoi jelentés szerint Jimenez Lopez őrnagyot, Veralda és Delarozta kapitányokat halálra ítélték és nyomban kivégezték.

Bernből jelentik: A svájci szövetséghatalom megállapította, hogy egyesek ki akarják játszani a fegyverkivitelitilalmat és ezért ma rendelkezést adott ki, amely szerint hat havi börtönnel és 10 ezer frank pénzbüntetéssel sújtják azt, aki a tilalom kijátszását megkísérli.

Párisból jelentik: A hatalmak be nem avatkozási kísérletével egyidejűleg különböző spanyol személyek nem hivatalos formában kísérletet tesznek a békeközvetítések megindítására. Francia diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a londoni spanyol nagykövet párisi

utja is ezekkel a kísérletekkel áll összefüggésben. Párisi nem hivatalos személyek is napok óta tárgyalnak a spanyol polgárháboru ellenfelei között létrehozandó fegyverszünet kérdésében.

Hírek Abd El Krim szökéséről

Montevideoból jelentik: Az uruguay-i kormány jegyzéket intézett azokhoz az amerikai kormányokhoz, amelyek csatlakoztak a spanyol hadviselőkhöz közötti békeközvetítéshez. A jegyzékben Uruguay indítványozza, hogy az amerikai államok képviselői értekezletre gyűljenek össze Buenos Airesben.

A „Matin” jelentése szerint Abd El Krim, a riffkabilok volt vezére, akit a francia kormány 1926 augusztusában a Reunion szigetére szállított, megszökött fogságából és ismeretlen helyre távozott. Párisban nagy nyugtalanságot keltett a szökés híre, mert attól tartanak, hogy Abd El Krim visszatér Marokkóba és felláztatja a bennszülötteket a francia kormány ellen.

A francia gvarmatügyi miniszterium hivatalos kommunikét adott ki, amelyben kijelentette, hogy semmiféle értesítést nem kapott Abd El Krim, a riffkabilok egykori vezérének szökéséről.

Santiago di Chileből jelentik: A santiago di chilei spanyol kolónia, amelynek tagja csaknem kivétel nélkül az ellenforralom hívei, félmillió pezetát ajánlottak fel a zendülő csapatok vezérkarának.

A Daily Telegraph jelentése szerint a spanyol népfronti kormány csapatainak irányítását kitünő francia katonai szakértők végzik és a kormány haderejének sorában a francia önkéntesek és német emigránsok is küzdenek.

Izgalom Párisban

a német katonai szolgálati idő meghosszabbítása miatt

A német hadügyminisztérium közzétette a szolgálati kötelezettség meghosszabbítására vonatkozó rendelet végrehajtási utasítását

Berlinből jelentik: A hadügyminisztérium közzétette a katonai szolgálati kötelezettség meghosszabbításáról szóló rendelet végrehajtási utasítását. Eszerint 1936 év őszén az egy éves szolgálat után elbocsájtják a hadsereg aktiv tagjainak kötelezőből az 1913. évben született és idősebb korosztályok önkénteseit, továbbá az 1910. évi korosztály Keletporoszországban aktiv katonai szolgálatot teljesítő tagjait, feltéve, hogy nem jelentkeztek, vagy nem jelentkeznek a második szolgálati év kitöltésére. Eszerint ősztől kezdve a második év letöltéséig az 1914. ben született, vagy ennél fiatalabb korosztályokhoz tartozó katonák maradnak benn, akik tavaly ősszel vonultak be, beleértve a korosztályok önkénteseit is.

A német katonai szolgálati idő meghosszabbítása nagy felháborodást keltett Párisban. A lapok rendkívül súlyos intézkedésnek minősítik az esemény bekövetkezését, habár napok óta számítottak rá.

Általános az a nézet, hogy a semlegességi nyilatkozattal Németország elő akarta készíteni a szolgálati idő felemeléséről szóló rendelkezését

és a két intézkedés szoros összefüggésben áll egymással. A lapok azt írják, hogy a semlegességi nyilatkozat ezek után sokat veszített értékéből és az a megennyhülés, amelyet a semlegességi nyilatkozat keltett, ma már szétfoszlott. A lapok azt hi-

szik, hogy mindez a fegyverkezési verseny újabb korszakát fogja megnyitni. Ugy számítják, hogy most majd 1,300.000 emberből fog állani a német hadsereg békeleltátszáma, sőt a Matin azt hiszi, hogy a német hadvezetőség majdnem három millió ember felett fog rendelkezni. Több lap felszólítja a kormányt és a hadvezetőséget, hogy vonja le sürgősen a következtetéseket és tegyen megfelelő intézkedést a német kormány elhatározásának ellensúlyozására. A „Journal” riadót fuj és a következőket írja:

— A tények rettenetes ékesszólással beszélnek. A kapunk előtt 1.300.000 főnyi német haderő sorakozik fel a repülőgépekre támaszkodva. Valószínű, hogy a Rajna bal partját a német kormány rövidesen a jelenleginél sokkal erősebb helyőrségekkel fogja megrakni.

Francia politikai körökben még nem ért véget a német katonai szolgálati idő felemelésével kapcsolatosan urrá lett idegesség. Fabry volt hadügyminiszter az „Intransigeant”-ban cikket írt, amelyben a helyzettel foglalkozva a következőket állapítja meg: A német kormány katonai intézkedéseinek súlyos következményei adódnak. Franciaország egész védelmét át kell alakítani. A két éves szolgálati idő már eddig is alig volt elégséges, hogy egyensúlyt tartson a 36 hadosztalot számláló német haderővel, pedig annak idején, amikor a kérdés aktuálisá vált, Franciaország még számolha-

tott Olaszország barátságával és a spanyol események nem komplikálták a földközítengeri helyzetet. Számunkra — fejezte be cikkét a volt hadügyminiszter — élet-halál kérdés a szükséges áldozat gyors meghozatala.

Londonból jelentik: Az angol kormány hivatalosan nem kapott semmiféle értesítést arról, hogy a német kormány két évre emelte fel a szolgálati időt és nem is számít értesítésre. Hivatalos állásfoglalás így nem is történt ebben a kérdésben. Beavatott angol körökben mindamelllett megjegyzik,

hogy az ilyen intézkedések gyakran sokkal félelmetesebbek, mint amilyenek azok valójában és nem jelentik az illető ország katonai erejének olyan mérvű megnövekedését, mint azt az első percben hinni lehet. Ez volt az eset a szovjetnél is. Angol politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a birodalmi kancellár rendelete nem jelenti a versaillesi szerződés újabb megsértését, mert Németország újrafegyverkezésének bejelentésével ez már egyszer és mindenkorra megtörtént. Éppen ezért arról sem lehet szó, hogy a német kormány elhatározását a Népszövetség elé terjesszék.

hogy a szovjet állami bank nemrég elcsapott elnöke a külföldön aranyalapot létesített azzal a céllal, hogy támogassa Trockij forradalmi terveit. Trockij tehát így Moszkvából kapott támogatást. Hangoztatják, hogy a kivégzettek a szovjetkormány bizalmi emberei voltak, akik a szovjetkormány utasításai alapján dolgoztak, főként Spanyolországban és Franciaországban.

Osloból érkezett jelentés szerint, amikor Trockij meghallotta, hogy a kivégzés megtörtént, kijelentette, hogy élete további céljának tartja a világtörténelem egyik legnagyobb bűntettének teleplezését és megbosszulását.

Érkezett éjjel 2 órakor:

Moszkvából jelentik: Zinovjev és társai bűnpörének következményeképpen egymást követik a szovjet területén a letartóztatások. Főképpen azokat tartóztatják le, akikről a kivégzettek a bűnpör során megemlékeztek, de ezeknek barátait sem kímélik. Moszkvában, Leningradban és a nagyobb szovjet városokban többezerre tehető a letartóztatottak száma.

Moszkvában kivégezték Zinovjevet, Kamenevet és 14 társát

Kedden reggel egy moszkvai kaszárnya udvarán hajtották végre az ítéletet — Több ezer letartóztatás Szovjetországban —

Moszkvából jelentik: A központi végrehajtóbizottság elnöksége tegnap esti ülésén döntött a Zinovjev-per halálraítélt vádlottainak kegyelmi kérvénye ügyében. A végrehajtóbizottság egyetlen elítéltné sem kegyelmezett meg és valamennyi kérvényt elutasította. A halálos ítéletet a vádlottakon kedden reggel már végre is hajtották. Zinovjevet, Kamenevet és tízennégy társukat az egyik moszkvai kaszárnya udvarán agyonlőtték.

A kivégzett szovjetvezérek névsora

A ma hajnalban kivégzett 16 szovjetvezér névsora a következő:

Zinovjev, Kamenev, Jevdokimov, Smirnov, Bakajev, Mariacsakovszkij, Dreiser, Holzmann, Reingold, Pickel, Olberg, Bermann Jurin, Kraglanszkij, Sedev, Fritz David és Mozes Lurie.

Francia kommunista körökben a Zinovjev-per vádlottjainak kivégzése nagy megdöbbenést keltett, mert a Franciaországban Moszkvából irányított kommunista szervezetek és Trockij hívei között régóta együttműködés áll fenn. Párisi kommunista körökben hangoztatják, hogy

Zinovjev és társai bíróság elé állításával

és kivégzésével a világtörténelem egyik legpéldátlanabb árulása történt.

Rámutatnak Reingold vádlottnak a tárgyaláson elhangzott felszólalására, amikor kijelentette,

Százötözezer lei birságot vetettek ki Arad-városra

— A Neptun-strand jegyeknél nem alkalmazták megfelelőleg a repülőbélyeget — A város megfellebbezi a határozatot —

A nemzeti légiügyi alap bizottsága most tette közzé azt a jelentését, amely a július hónapban kivetett és a bizottság által jóváhagyott repülőbélyegbirságokról számol be. Mint ismeretes, a repülőbélyegekről szóló törvény intézkedéssel értelmében a repülőbélyegkihágásokból származó birságokat a helyi hatóságok a helyszínen felvett jegyzőkönyvek alapján vetik ki és ezeket jóváhagyás végett felterjesztik a nemzeti légiügyi alap bizottságához. Ennek a bizottságnak döntése ellen a törvényszékhez lehet fellebbezni.

A most közzétett fentemlített jelentés többek között egy

Arad-városára, pontosabban a „Neptun”-fürdőre kivetett repülőbélyeg-birságot is

feltüntet. Ennek a birságnak összege 105.370 lei.

A birságot a repülőbélyeget ellenőrző hatóságoknak egy jelentése alapján vetették ki, mely szerint ezek a hatóságok ellenőrzésük során arra a megállapításra jutottak, hogy a „Neptun”-strand jegyeinél nem történt az előírásoknak megfelelően a repülőbélyeg alkalmazása.

A város ezt a birságot a törvényszékhez megfellebbezi, annál is inkább, mert az az álláspontja, hogy a birság kivetése tévedésen alapult. Az illetékes közegek ugyanis sulyt fektettek arra, hogy a Neptun-strandnál is a szabályoknak megfelelően tartásuk be a repülőbélyegről szóló törvény intézkedését.

A perdöntő gyűrű

Írta: J. P. HALLIDAY

Sarah izgatottan várta az ebédlőben az értekezlet eredményét. Már tegnap óta tudta, hogy baj van a bank ügyei körül. Walter, Sarah férje és két társa, Clayton Jon és William, tárgyaltak apjával. Velük jött Barnes főkönyvelő is, de őt nem vonták be Sarah atyjával való értekezletükbe, csak a dohányzóban várták, hogy ha részletkérdésekre kerülne a sor, kéznél legyen. Robbins Stephen, Sarah atyja gazdag ember volt és a kis bankba Sarah férjének kérésére nagy pénzüsségeket helyeztet mint hitelező, de azzal a felhatalmazással, hogy a veje és két üzlettársa a pénz felett a bank érdekében szabadon rendelkezhetnek. Robbinsnak ugyanis teljes bizalma volt Walter üzleti komolyságához. A bank mérlege minden év végén megnyugtató képet nyújtott az üzletről és Robbins meg volt győződve, hogy ott minden rendben van.

Walter a feleségével sohase beszélt üzleti ügyekről s így az asszonyt váratlanul érte a csapás, amikor a férje tegnap feldúlt arccal jött haza a bankból és a kérdésére megvallotta, hogy nagy baj van.

— Csőd fenyegeti a bankot? — kérdezte Sarah és Walter egy pernyi gondolkodás után ezt felelte:

— Az is, de megeshetik, hogy börtönbe kerülünk.

Sarah dermedt rémülettel kérdezte:

— De Walter, hogy engedheted meg, hogy idáig jussanak a dolgok?

— Drágám, nem értesz az üzleti ügyekhez. Ha egy váratlan veszteség nem jött volna, mindent újra rendezhettünk volna. A könyveket megamisítottuk, az igaz, de okunk volt azt hinni, hogy mindent elsimíthatunk még. Most már csak atyád mentheti meg a bankot... és minket... ha újabb pénzt ad.

Ez volt a Sarah atyjának dolgozószobájában folytatott megbeszélés előzménye. Amikor most ki nyílt az ajtó és Robbins a három férfival együtt

lassu léptekkel bejött a szobába, Sarah az arcoktól azonnal látta, hogy nem tudtak megegyezni. Robbins nyugodt modoru, halk beszédű ember volt. Nem szólt egy szót sem arról, ami odabenn történt, csak csengettett az inasnak és tálatatott. Amikor éppen a vacsorához ültek, az inas bejött.

— Cogan, londoni detektívfelügyelő van kinn, sir — jelentette — beszélni szeretne önnel.

— Vezesse be — mondta Robbins. Középkorú, sovány, vadászruhába öltözött férfi lépett be a szobába.

— Csak arra kérem — mondta Robbinsnak, miután fildvözlötték egymást — sziveskedjék megengedni, hogy az éjszakát a háznál tölthessem. A Culham lord kastélyában történt gyilkosság ügyében nyomozok és a vizsgálat érdekében nem szeretnék a szállodába menni, mert nem kívánatos hogy az ittlétemnek híre menjen.

Robbins nagyon szívesen fogadta a detektívfelügyelőt, felszólította, vacsorázzék velük. Vacso-ra után az inas a számára kijelölt vendégszobába vezette.

Reggel Sarah volt a legkorábban a hallban, ahol reggelizni terítettek. A férje kiment a garázsba, hogy az autón szükséges javítás iránt érdeklődjék. Sarah atyját várta, aki még fenn volt a hall felett körben futó karzatról nyíló hálósobájában. Ott volt a többi vendégszoba is, a detektív kivéve, amely a földszinten volt. Cogan felügyelő különben már ott ült a hallban és az újságot olvasta.

Hirtelen a karzatról Clayton John hangja hallatszott. Sarah felnézett és látta, hogy az atyja ott áll hátul a hall felé fordulva a hálósobája ajtajában, kezében tartva kis pipáját és csak a kezével int tagadóan Claytonnak, aki még egy kísérlet tett, hogy engedékenységre bírja. Azzal Robbins visszament a hálósobájába. Clayton pedig lejött a hallba. Pár perccel később az öccse, Clayton William is lejött az emeletről.

Sarahnak feltűnt, hogy az atyja késik és felküldte az inast megkérdezni, hogy várjanak-e a reggelivel, amíg lejön. Amint az inas belépett a szobájába, rémült kiáltással tántorodott vissza:

Robbins az ágyon fektült és a nyakából patakzott a vér. Mind felrohantak; borzalmas seb tántorgott a nyakán és már nem élt.

Cogan azonnal akcióba lépett. Csak annvit lehetett megállapítani, hogy már perc előtt még élt, mert hiszen a hallból látták, hogy Clayton John beszél hozzá, ő pedig hátra se fordult, hanem be ment a szobájába. Megérkezett az orvos és ő is megállapította, hogy a halál csak félóránál rövidebb idő előtt következhetett be. Tehát ki ölhetette meg Robbinst. Csak a jelenlevők egyike.

Közben megérkezett a helyi rendőrség embere és Cogan rábizta a hallban levő gyanúsított társaság őrzését és felment a meggyilkolt szobájába. Minden naránvi részletet megvizsgált. Hosszasan nézte a halottat. Hirtelen feltűnt valami, amire eddig nem gondolt. A halott ujján vaskos pecsétgyűrű volt. Megfogta, nem mozdult. Lehetetlen volt lehuzni. De Cogan megszokta, hogy mindig figyelmesen nézi a környezetét akár van erre oka, akár nincs s így most a legvilágosabban emlékezett arra, hogy a meggyilkoltnak az ujján, amikor a kezét a pipával felemelte és tagadóan intett Clayton felé, nem volt gyűrű. Mivel pedig Robbins ujjáról nem lehet a gyűrűt lehuzni, az a gyűrűtlen kéz nem lehetett Robbins keze.

Cogan lassan lement a földszintre és Clayton Johnhoz és Williamhez fordulva, így szólt:

— Clayton John és William letartóztatatom önöket Robbins Stephen meggyilkolásának, illetve a gyilkosságban való szeredkezésnek vádja alapján.

Clayton John a hátsó zsebéhez kapott, de a helvi rendőrőrmester vasmarokkal megragadta a kezét, az öccsét pedig maga Cogan fogta le.

A vizsgálat során azután kiderült a gyilkosság indoka is: Robbins végrendelete értelmében nagy vagyonának örököse a lánya, s így Claytonnak azt remélték, hogy ha az öreg elteszik láb alól, az örökség Walter révén belekerül a bankba és megállítja a lavinát. Ekkor rendezték meg az ügyes színjátékot a hall karzatán, de arra nem gondoltak, hogy a sok évi gyakorlattal megedzett, élesen figyelő detektív szem teleplezi a trükköt.

Balthazár Dezső meghalt

A református egyház nagy gyásza — Évekkel ezelőtt szerzett husmérgezés okozta a református egyházi halálát

Debrecenből jelentik: Balthazár Dezső tiszántúli egyházkerületi püspök kedden délután 5 óra 10 perckor a debreceni egyetem sebészeti klinikáján hosszas szenvedés után elhunyt.

Balthazár Dezső dr. püspök évek óta gyengélkedett és betegségének tulajdonképpen oka egy három esztendővel ezelőtt fellépett husmérgezés volt. A püspök husmérgezése nem látszott túlzottan veszélyesnek, azonban ekkor váratlanul májmérgezés fejlődött, majd vesekomplikációk léptek fel. Ez a súlyos komplikáció annyira megviselte a püspök szervezetét, hogy rövid idő alatt ijesztően lefogyott: szinte máról holnapra 20 kilót vesztett súlyából és a daliás férfi megöregedett, egész lényére ránehezedett a betegség árnyéka. Közmondásosan nagy akaraterével mindenképpen urrá igyekezett lenni a szörnyű kór felett. Több ízben járt Karlsbadban és más fürdőhelyeket is felkeresett, de minden esetben csak átmeneti természetű enyhülés mutatkozott. A nyarat — mint minden esztendőben, ugy ezeitén is — Debrecen melletti mintabirtokán, Zelemáron töltötte a püspök, szűk családi körben, ahol boldog megnyugvással készült az ORLE ülésére, amelynek keretében 25 esztendő püspöki jubileuma alkalmából közvetlen kartársai ünneplésben óhajtották részesíteni az egyesület alapító elnökét.

Körülbelül két héttel ezelőtt újabb rohamok keletkeztek: a vesekomplikáció tovább fejlődött és a rohamok órák alatt annyira elhatalmasodtak a püspök szervezetén, hogy környezetének nyomban Debrecenbe kellett szállítania a nagybeteg férfit, aki ekkor még bizott felépülésében és maga cáfolta meg állapota súlyosságáról elterjedt híreket. A debreceni Tisza István-erőtem — amelynek létrehozatala Balthazár Dezső dr. nevéhez fűződik — a legkiválóbb orvosokat mozgósította és állította a nagybeteg egyházi ágya mellé. Hill Tivadar sebész, Fornet Béla belgyógyász, Becker István, Keller Ferenc és Lusztig Józsa egyetemi tanárok, valamennyien a magyar orvostudomány legkiválóbbiáit vivtak csatát Balthazár Dezső dr. életéért, azonban az orvosi tudás és a szeretetteljes ápolás tehetetlennek bizonyult a szörnyű kórral szemben. A betegszobából mind lehangozóbb hírek érkeztek és az utóbbi napokban már nyilvánvalóvá lett, hogy nincs mentés.

A nagybeteg egyházi napok óta alig vett táplálékot magához és eszmélete is ki-kihagyott. Anáthiába süllyedve, magábaroskadva feküdt Balthazár Dezső dr. ágyán és emberfeletti erővel igyekezett titkolni kínzó fájdalmait, hogy valamelyest megnyugtassa a betegágya körül kétségbeesett aggodalommal összegyűlt hozzátartozóit.

Tegnap reggel urémia tünetei mutatkoztak, majd rövidesen beállott az agónia. A sorozatos életrekeltségi kísérletek eredménytelenek maradtak és

másfélnapig tartó haláltusa után, bibliai szavakat mormolva, mintegy új életre felkészülten, átszenderült az örökkévalóságba.

A halál bekövetkezésekor hozzátartozói és hűséges titkárai: Futó András, valamint Mogyorós Ákos vették körül a halottas ágyat.

Balthazár Dezső dr. 1871. november 15-én francia eredetű, evangélikus-református családból, Hajduböszörményben született. Édesapja Balthazár János, a Hajdukerület főmérnöke volt. Balthazár Dezső Debrecenben érettségizett és itt végezte a teológiát. A kápláni vizsga letétele után, 1894-ben, gróf Tisza Kálmán Lajos fia mellé nevelőnek hívta meg Gesztre. 1897-ben Budapesten jogi doktorrá avatták, majd a

vallásügyi minisztériumban vállalt állást, mint fogalmazó, 1900-ban kivált a minisztérium szolgálatából és elfoglalta a hajdusoboszlói református egyházközség lelkesi tisztségét. 1901-ben egyházmegyei főjegyzővé, 1902-ben egyházkerületi képviselővé választották, 1903-ban pedig az egyházi törvényhozó zsinat tagja. 1904-ben alsószabolcsi és hajduvidéki esperesé, 1911. júniusában pedig tiszántúli püspökké és debreceni lelkipásztorrá választották. Balthazár dr. 18 esztendeje a magyarországi református egyház rangidős püspöke. Élénk sajtómunkásságot fejtett ki, az elhunyt püspök, aki a Lelkészek Egyesület, Theológiai Szemle és Vasárnap, valamint a Magyar Presbiter című lapok vezető szellemé, több napilapnak pedig ünnepi és ünnepelt cikkírója volt. Balthazár — aki 1922-ben Amerikában járt, — 28 esztendeje tagja a magyar Főrendiháznak, illetve ezidőszerint Felsőháznak. A kormányzó 1931-ben az első osztályú érdemkeresztel tüntette ki, néhány hete pedig királyi titkos tanácsosi méltóságra emelte.

Halállal fenyegettek meg egy bucuresti-i ügyvédet

Constantin Ionescu ismert fővárosi ügyvéd feltűnést keltő feljelentése az ilfov-i ügyészségen — Azzal fenyegették, hogy Stelescu sorsára jut

Bucuresti-ből jelentik: Feltűnést keltő feljelentést tett az ilfovi ügyészségen Ionescu Constantin ismert fővárosi ügyvéd. Az ügy előzményeihez tartozik, hogy az ügyvéd, aki a nemzetközi jogászszövetség egyik vezetőségi tagja, több cikket írt a bucuresti-i Adeverul című lapba a franciaországi ügyvédek Metzben lefolyt kongresszusáról, valamint a nemzetközi ügyvédszövetség bécsi kongresszusáról, amely szeptember 3-án kezdődik. Leszögezte cikkeiben, hogy a bucuresti-i ügyvédi kamarának nem áll jogában delegátusokat küldeni a nemzetközi kongresszusra, miután ez egyedül a szövetség hatáskörébe tartozik, amely ki is jelölte a delegáció tagjait Perietianu Gr., Iunian Gr. és Trancu-Iasi személyében. A cikkek nyomán — jelenti be a feljelentés — a következő tartalmu fenyegető levél érkezett Ionescu ügyvédhez:

„Figyelmeztetjük, ne írjon többet Budisteanu Radu ellen, mert ugyanaz a büntetés vár magára, amelyet Stelescu végrehajtottak. Ha kedves az élete, úgy utolsó kegynek tekinti ezt a figyelmeztetést. Vegye ezt komolyan és tartsa magát a jövőben ezen parancshoz. — A hazafiak egy csoportja“.

Az ügyvéd kéri az ügyészséget, indítsa meg a vizsgálatot és állapítsa meg azoknak személyazonosságát, akik halállal fenyegették meg, főképpen pedig terjessze ki a nyomozást Budisteanu Radu személyére, — akit mondotta — jogerősen egy hónapra ítétek bíróság elleni erőszak miatt. Bejelenti, hogy a névtelen tettes vagy tettesek ellen félmillió leies kártérítési igénnyel lép fel.

Az ügyvéd a feljelentés beterjesztése után nyíltlevelet intézett az egyik bucuresti-i laphoz és bejelentette ebben, hogy fegyverviselési engedély alapján állandóan revolverrel jár, amelyet szükség esetén használni is fog. Az eset a fővárosi jogásztársadalomban hatalmas feltűnést keltett.

Véres éhségzavargások Oroszországban

Számos letartóztatás — A karhatalom harca a lázongó tömeggel

Odesszából jelentik: Kiszivárgott hírek szerint Ukrajnában ostromállapotot léptettek életbe, azonban a kiéhezett lakosság körében napirenden vannak a zendülések és lázongások. A Poltava kerületben a kiéhezett lakosság megtámadott és kifosztott egy katonai raktárt. A kivezényelt csapatok véres harcot vívtak a tömeggel és az összecsapásnak 23 halott áldozata volt. A karhatalom több mint 200 letartóztatást eszközölt. A hírek arról is számot adnak, hogy a nyugtalanság állítólag áterjedt az Északkaukázusi Szovjetközség területére is, ahol Jelenszknál a kiéhezett munkások és parasztok megtámadták az élelmiszerek lefoglalására kiküldött szovjetbiztost, akit megöltek.

Itt is csapatok vonultak fel a tüntetők ellen és borzalmas mészárlást vittek véghez.

Más jelentések arról tudnak, hogy a Dnyeper közeliében, Djelenszkoje községben a földművesek nem szolgáltatták be a termést, mire egy század katonaság vonult a lázadó község ellen. A földművesek ekkor csolnakokon át akartak mene-

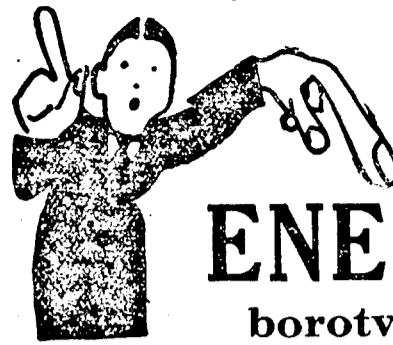
külni a Dnyeper tulsó partjára, ezt megakadályozandó pedig a katonaság sortűzet adott. Nagy riadalom támadt és ennek következtében két csolnak felborult és 40 ember a vízbe fulladt.

A népszövetség ülészakának programja

Gentből jelentik: A népszövetségi tanács 93-ik ülészakának, amely szeptember 18-án délután 5 órakor nyílik meg, most tették közzé ideiglenes napirendjét, amely szerint 24 kérdés kerül tárgyalásra. Ezek között szerepel a népszövetségi alapokmány végrehajtása körül felmerült újabb kérdések megvitatása, továbbá Németország, Belgium, Franciaország, Nagybritánia és Olaszország locarnói megállapodásának ügye. Szóba kerül az az indítvány is, hogy a távokeleti országok helyet kapjanak a tanácsban.

Jön: Dr. Socrates és Stan és Bran: „A két skót“

A technika csodája! A technika csodája!

Kérje mindent az utolsó sláger

ENERGIE

borotvapengét

A pengén piros szállaggal. Belső borítók aranyban, „ENERGIE“ oégnyomattal. A külső borítók illaszintű.

A magyar kormányzó további útjának programja

Bécs: Az ausztriai Hinter Rissben Horthy magyar kormányzó számára rendezett vadászat programszerűen folyik. Horthy Miklós kitünően érzi magát és nagy kedvvel vesz részt a vadászatokon. Az eddigi tervek szerint a kormányzó csütörtökig marad Hinter Rissben és addig folytatódik a vadászat, míg pénteken tovább utazik. Innsbruckban megszakítja az útját és Weldenben udvariassági látogatást tesz Miklas osztrák szövetségi elnöknel, innen pedig Budapestre utazik.

Riport a francia—spanyol határról

Uj „attrakció”: a spanyol-országi vévengzés

Biarritz fürdővendégeinek legérdekesebb szórakozása — Rettegnek a kémektől a felkelők és a kormánycsapatok

Hendaye, augusztus hó. Biarritzban a tengerparton hallottam az első ágyudörgést — illetve annak távoli visszhangját. Tisztán ki lehetett venni a tenger morálisa közben az ágyulövés kettős döbbenését. A járókelők és fürdőzők egy pillanatra felfigyeltek, azután folytatták nyári szórakozásukat. Tulnyomó részt már megszokták a kora délelőtti órákban kezdődő 10—15 percenként felhangzó tompa morajt. Ettől eltekintve, Biarritzban a közeli polgárháborúnak nyomát sem látni. Az előkelő fürdőváros életét a gazdasági válság jobban mezzavarta, mint a 30—40 kilométerrel lejjebb folyó harc, mely legfeljebb egy új „attrakcióval” gazdagította a fürdővendégek szórakozását. A spanyol határ megtekintése ma éppen úgy hozzátartozik a nyaralók programjához, mint a tengeri kirándulás.

Mindenki látni szeretne valamit a háborúból, vagy a hadakozó spanyolok életéből.

Szombaton és vasárnap valóságos autókavának lepik el a Spanyolország felé vezető országutakat. Egy élelmes autóbussz-vállalat pár nap óta kirándulásokat rendez a határnak a kormány-csapatok és a felkelők által megszállott különböző pontjaira.

Az összes határközségek közül Hendaye játsza a legfőbb szerepet. San Sebastianból ebbe a párezer lakosú kis városkába telepedtek át a követségek és konzulátusok, melyek még a spanyol királyság idején megszokták, hogy a nyári hőség alatt az óceán partjára, a Guipuzcoa tartomány előkelő székvárosába költözzenek. Hendaye most váratlanul San Sebastian helyét foglalta el és fontos diplomáciai központ lett. Ide futnak össze az Észak-Spanyolországból érkező hírek is. Emellett min-össze néhány kilométerre innen kezdődik a csatározás.

A határt itt a Bidassoa folyam alkotja, mely ilyenkor nyáron csak a dagály óráiban telik meg vízzel. Hendaye-t Spanyolországgal 25—30 méter hosszú híd köti össze, melynek mindkét végét sorompó zárja el a felkelés óta. A

francia hidfőt csendőrsztag őrzi; a kíváncsi közönséget csak 30 méterre engedik a hidhoz közeledni. A franciák menet és jövet mindenként át bocsátanak, aki utlevelet mutat fel, így jutottam át én is a Bidassoa hidján, a spanyol sorompóig, ahol kormánypárti polgárok fogadtak és tudtomra adták, hogy

reggel óta kizárólag a saját hatóságaikat és a külföldi diplomatákat engedhetik be.

A határőrség tagjai alkalmi katonák voltak, egyenruhaként nagyjából világoskék zubbonyt és sötétkék vászonnadrágot viselnek. Fejükön fekete baszk sapka, kezükben vadászfegyver volt. Meglátszott rajtuk, hogy nem minden nap borotválkoznak. Magyarazatuk szerint a szigorú határzárlatot azért rendelték el, hogy a vidék katonai helyzetéről ne szivároghassanak ki hírek.

A kémektől és az indiszkréciótól való félelem mindkét táborban általános.

Két nap óta különben is hevesebb a harc San Sebastian és a Hendaye-jal szemközt fekvő Irun körül. Az ellenforradalmárok elfoglalták Tolosát és heves támadást intéztek a Bidassán túl eső kormánypárti városok ellen. Tegnap a határon fekvő Rhuna hegy csucsáról kitűnően hallottam nemcsak a gépfegyverek kattogását, hanem a fegyverdörgést is Irun tözsomszédságában. Lehet, hogy a kormánypárti csapatok ellentámadást készítettek elő; az is lehet, hogy újabb nehézségek támadtak és azokat akarják leplezni. Egyelőre le kell mondanom arról, hogy Irun megtekinthessem.

A spanyol határzárlat nem szüntette meg a forgalmat a hendayeci hidon. Ha Spanyolország felé kevesen lépik át a hidat, Franciaország irányában elég sokan jönnek ma. Autón és gyalog érkeznek csomagjaikkal franciák és külföldiek San Sebastianból a felkelők előnvo-

mulása és vízhiány miatt.

A felkelők a napokban megszállták a San Sebastian vizművelt ellátó víztornyot és elzárták azt.

Aki csak teheti, siet elhagyni a szomszajásra kárhóztatott várost, mely — hír szerint — mindinkább kiürül. A mai nap folyamán állítólag az ellenforradalmárok repülői is bombázták San-Sebastiant. A madridi kormány közegei jelenleg csak külföldieket engednek átköltözni Franciaországba. Szemeim láttára érkezik San-Sebastianból a japán nagykövetség autója, melyet egy jól megrakott teherautó követ. Jönnek csomagjaikkal más autósok és gyalogosok is.

Időnként egy-egy spanyol határőr is át-sétál francia földre — persze fegyvertelenül — és elbeszélget francia ismerőseivel, vagy talán rokonaival. A kapcsolatok a határmenti lakosság között meglehetősen szorosak. A határ mindkét oldalán tulajdonképpen ugyanaz a néplakik, melynek valódi anyanyelve sem nem francia, sem nem spanyol, hanem — baszk. Valóságos csoda az, ahogy az őslakosságnak ezek a leszámazottal iskola nélkül megőrizték nyelvüket, mely talán a ma beszélt legrégebb európai nyelv. A Hendaye átellenében elterülő Guipuzcoa tartomány a spanyolországi baszkok földje. A hagyománytisztelő és hitbuzgó baszk nacionalisták azért állottak a néfront oldalára, mert bizonyos önkormányzatot remélnek tőle, míg az ellenforradalmárok, akik az egységesítés hívei, hallani sem akarnak erről.

A polgárháború Spanyolországot valósággal alkotóelemeire bontotta.

A különböző tartományok, melyeknek külön történelmi multjuk, vagy néprajzi jelentőségük van: Navarra, Guipuzcoa, Andalusia, Katalania stb. ugyszólván teljes egészükben csatlakoztak az egyik vagy a másik irányzathoz.

A Guipuzcoa tartomány birtoklásához nagy érdek fűződik ipari és élelmezési tekintetben, nem is szólva a stratégiai szempontról. Az iruni és san-sebastiani kormánycsapatok bármikor hátha támadhatják a felkelőket és a catalanai és madridi seregekkel összefogva három felől kerithetik őket körül. Ez magyarázza Mo'a tábornok egyik legutóbbi napirancsát, melyben sürgős feladatként jelölte meg Irun és San-Sebastian elfoglalását. Valószínű tehát, hogy még nagyobb összecsapásokra lehet számítani és így a Hendaye-ba kiránduló nyaralóknak izgatóbb hadiélmenyekben is lehet még részük.

H. F.

Mégis felboncolták a tragikus körülmények között meghalt Paszternákné holttestét

— Az arad-i állami közkórház véleményezése alapján ejtették meg a boncolást —

Az „Aradi Közlöny” nemrégiben beszámolt arról a bonyodalomról, amely Paszternák Jakabné aradi asztalos feleségének halála körül keletkezett. Mint ismeretes, Paszternák Jakabné hetekkel ezelőtt dr. Radó János aradi orvost kereste fel, aki megvizsgálta és megállapította, hogy az asszony állapota rendkívül súlyos, amennyiben holt magzat van testében. Azonnal beutalta a szülészeti klinikára, ahol az asszonyt kezelés alá vették. Röviddel azután megállapítást nyert, hogy Paszternák Jakabné — nyilván az elviselt szenvedések következtében — idegbajt kapott. Ekkor be-szállították a közkórházba és halála itt következett be.

Tekintettel arra, hogy halála körül különböző hírek terjedtek el, a közkórház igazgatósága szükségesnek látta, hogy az ügy tisztázása végett fel-jelentést adjon be az ügyészséghez és a holttest felboncolását kérje. Ennek a kérelemnek az ügyész-

ség helyt is adott, de a boncolást az eredetileg kitűzött időpontban nem lehetett megtartani, mert az elhunyt családja a zsidó vallás szabályaira és tradícióira való hivatkozással arra kérte Vulpe Constantin vezető főügyészt, hogy tekintsenek el a hatóságok a boncolástól. Ennek a kérésnek, tekintettel arra, hogy azt vallási tradíciók támasztották alá, a vezető főügyész eleget is tett, azzal a feltétellel, hogy ismétellen kéri a közkórház igazgatóságának véleményét és abban az esetben, ha az orvosok a boncolást nem itélik meg feltétlenül szükségesnek, akkor azt nem rendell el.

A közkórháztól érkezett válaszban viszont az orvosok annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a boncolás a helyzet tisztázása végett szükséges. Erre való tekintettel az ügyészség a boncolás megtartása mellett döntött. A boncolást dr. Ionescu törvényszéki orvos végezte el, aki úgy intézkedett, hogy a belső részeket a bucuresti vegyvizsgáló intézetbe küldjék el.

Katonai lázadás Albániában?

Athénből jelentik a lázadás hírét, Tiranából cáfolják

Párisból jelentik: A Le Matin értesülése szerint athéni je'entések arról számolnak be, hogy Északalbániában katonai jellegű lázadás tört ki. A lázadás hírére az albán kormány ostromállapotot hirdetett ki és több tisztet letartóztatott, azonkívül két hadosztályt mozgósított. Egyelőre hivatalos forrásból nem erősítették meg ezt a hírt.

Az albán miniszterelnökség sajtóirodája tegnap jelentést adott ki, melyben a leghatározottabban megcáfolja azokat a külföldön elterjedt híreket, melyek szerint Albániában katonai lázadás tört volna ki. A hír semmiféle formában nem felel meg a valáságnak, Albániában teljes a rend és úgy a városokban, mint a vidéken nyugodtan folyik a hétköznapi élet.

Augusztus 30.

Kisebbségi újságírók Garden Party-ja

a Tündéerkert-ben

Október 15-ikére kiirták Arad-on a városi tanácsválasztást

Megérkezett a rendelet az arad-i törvényszék főelnöki osztályához — Október 7-ig lehet benyújtani a jelölő-listákat — Harminchat választott és tizenöt hivatalból kinevezett tanácstagja lesz Arad-nak

Nagyfontosságú rendelet érkezett kedden délelőtt az arad-i törvényszék főelnöki osztályához. A rendeletben a belügyminiszterium közli, hogy

Arad-on a városi tanácsválasztást október 15-ikére tüzte ki

és utasítja a főelnöki osztályt, tegye meg a szükséges intézkedéseket a választások levezetésére. A rendelet nyomán Moldovan Sabin dr. törvényszéki főelnök-helyettes utasítást adott arra, hogy a választók egybehívásáról szóló rendelkezést közszemlére tegyék és **kedden délután már a törvényszék folyosóján levő táblán megjelent a tanácsválasztásra vonatkozó összehívás.**

Az arad-i törvényszék már szerdán megkezdte a szükséges munkálatokat a választások lebonyolítására, elsősorban hirdetésekben tudatja a választópolgársággal a nagyfontosságú rendelkezést. Egyben **intézkedés történik a választói igazolványok kiállítására és szétosztására nézve. Az igazolványokat ugyanis a bíróság állítja ki és osztja szét** és ugyancsak hirdetésekben tudatják a polgársággal, milyen sorrendben és mikor osztják szét a választói igazolványokat.

A közigazgatási törvény értelmében a jelölőlistákat legkésőbb nyolc nappal a választások előtt, tehát október 7-ig kell a törvényszék főelnöki osztályánál letenni. **Arad-nak 36 választott tanácsosa lesz,** azonkívül hivatalból nevezik ki a következőket: a két nemzeti egyház, tehát görög keleti és görög katolikus egyház egy-egy képviselője, valamint a legnagyobb kisebbségi egyház reprezentánsa, egy elemiiskolai tanító, egy szakiskolai, egy középiskolai és egy főiskolai tanár, mindannyian kamarák, tehát Kereskedelmi és Iparkamara, Munkakamara és Mezőgazdasági Kamara egy-egy képviselője, a legutolsó választott tanácsnagymestere, a városi főorvos, a városi főállatorvos, a megyei gazdasági hivatal főnöke és a legmagasabb rangban levő állami erdészeti főosztályvezető. A klérus, tanügy és kamarai képviselőket a belügyminiszterium nevezi ki a megyei prefektus ajánlása alapján, míg a többinél nem kell külön kinevezés.

Összesen tehát 51 tanácsosa lesz Arad-nak.

A választásokra nézve érdekes rendelkezéseket tartalmaz az 1936. márciusában életbe lépett új közigazgatási törvény. A törvény kimondja, **hogy azok a listák, amelyek az összes leadott, érvényes szavazatoknak legalább husz százalékát nem kapták meg, egyetlen mandátumban sem részesülnek.** Abban az esetben, ha valamelyik lista a tiz százalékon alulmarad, **úgy annak a listának jelöltjei kötelesek szolidárisan a szavazólapok nyomásával felmerült költségek felét viselni.** A választások befejeztével ezeket a listákat átkezdik a pénzügyvizsgálóságban, amely behatárolja a jelölteknek a rájuk

eső költségeket. A mandátumokat a kapott szavazatok százalékarányához képest a bíróság osztja szét az egyes listák között. Nem választható meg szerzetes, aktív katonatiszt, valamint olyan egyén, aki akár maga, akár társai vagy megbízottai révén olyan vállalatban részes, amely a várossal üzleti összeköttetésben áll. Abban az esetben sem jelölhető valaki, ha szülei vagy testvérei rendelkeznek hasonló érdekeltséggel. Nem választhatók köznevelők, tanárok és orvosok kivételével.

A választások kiírásának híre nagy érdeklődést keltett Arad-on és a különböző pártok már megkezdtek erre vonatkozólag a megbeszéléseket. Természetesen napok fogtak meg eltelni, míg ezek a megbeszélések valamilyen konkrét formát öltenek. **Az aradi Magyar Párt egyben bevárja a cluj-i központtól érkező utasításokat,** miután az Országos Magyar Párt vezetősége határozza meg, önálló listával indul-e a magyarság, országos viszonylatban lesznek-e meggyezések — más ardeal-i és banat-i városokban is megtartják a választásokat — vagy pedig mindegyik tagozat belátására bízzák, a helyi viszonyok által előírt szükséghez képest, a teendőket. Arad-on tehát a Magyar Párt vezetői csak akkor folytatnak konkrét tanácskozásokat, ha ismeretessé válik az országos vezetőség erre vonatkozó álláspontja.

A Madgearu ellen tervezett merénylet letartóztatottjait a brasov-i hadbíróóság elé vitték Szabadrábra helyezték a Stoinescu mérnök ellen elkövetett merénylet tetteseit

Galati-ból jelentik: Stoinescu Oscar mérnök, a Cruciada Romanismului vezértitkára ellen elkövetett merénylet ügyében a rendőrség ma tovább folytatta a kihallgatásokat és az őrizetbe vett négy merénylőt szembesítették a szemtanúkkal. A szembesítések hatása alatt a merénylők felhagytak eddigi tagadásukkal és beismerték, hogy botokat és baltákat használtak, de tagadták, hogy rálöttek volna. A merénylőkről egyébként megállapították, hogy **Pandale Calidescu, Traian Popescu, Alexandru Croitor és Hancu Ion** ilyenek hívják őket és 18—21 évesek.

Az őrizetbe vettek nem árulták el büntetésüket és így a tizenöttagú társaság többi tagját még nem sikerült elfogni. A Cruciada Romanismului rendkívüli kiadást adott ki, amelyben még három merénylő nevét leplezi le: **Ionescu Dumitru, Radu Vasile és Pop Nica** személynében. A négy letartóztatottat kedden dél-

Gégemetszést kellett végezni Kosztolányi Dezsőn

Budapestről jelentik: Néhány héttel ezelőtt félfő gonddal kísérte minden újságolvasó a napilapok híradását, amelyek **Kosztolányi Dezső,** a nagybeteg költő állapotáról számoltak be. Mindenki fellelegzett, amikor nyilvánosságra jutott, hogy a beteg állapota erősen javult és már a szanatóriumot is elhagyva, ismét munkához látott.

Annál szomorúbban érintette azután az elmúlt héten mindazokat, akik Kosztolányi munkálkodását figyelemmel kísérték, az a hír, hogy a költő ismét ágyának esett, sőt az állapota olyan rosszra fordult, hogy sürgősen az Új Szent János-kórházba kellett szállítani.

Ott értesüléseink szerint olyan súlyosra fordult a beteg állapota, hogy kezelőorvosa kénytelen volt gégemetszést végezni rajta, mert Kosztolányi állandóan életveszélyes fuldoklási rohamokkal küzdött. A műtét jól sikerült és a beavatkozás után a nagybeteg állapotában is jelentős javulás mutatkozott, úgy hogy az orvosainak véleménye szerint most már — ha különösebb komplikációk nem lépnek fel — Kosztolányi felépül súlyos betegségéből. A költő felesége és fia egész nap a nagybeteg mellett tartózkodnak.

Parasztgárdákat létesít a nemzeti-parasztpárt

Bucuresti-ből jelentik: A legutóbbi politikai események következtében a nemzeti-parasztpárt vezetősége táviratot intézett az összes párttagozatok vezetőihez, elrendelve, hogy legkésőbb 10 napon belül minden városban és minden községben parasztgárdákat létesítsenek.

előtt az ügyészségre kísérték. Itt azonban nem találták szükségesnek további fogvatartásukat és elrendelték a szabad ábrahelyezésüket.

Itt említjük meg, hogy a **Madgearu** volt pénzügyminiszternek eljuttatott fenyegetőlevelét ügyében tovább folyik a vizsgálat. Az őrizetbe vett öt jobboldali fiatalember részletes beismerő vallomást tett, majd kihallgatásuk után a brasov-i hadbíróósághoz küldték át őket.

A volt pénzügyminiszter ma egyébként átadta a vizsgálatot vezető hatóságoknak a kikézsített fenyegetőlevelet, amelynek tartalma a következő:

„A légionáriusok mozgósítására vonatkozó parancsból:

Abban az esetben, ha merényletet kísérelnek meg **Zelea Codreanu Corneliu** kapitányunk, vagy szervezetünk bármely vezetője ellen, megbízást kaptunk arra, hogy huszonegy óra alatt bármilyen eszközzel, bárhol legyenek, eltegyük láb alól a következő tuszokat: 1. **Madgearu Virgil,** 2. **Mezincescu,** 3. **dr. Lupu.**”

Nagyarányu selyemcsempészt lepleztek le

Tíz millió leiel károsították meg az államot a csempészek

Bucuresti-ből jelentik: Az ilfovi csendőrpáncsnokság egy feljelentés alapján nagyarányu selyemcsempészt leplezett le **Bucuresti és Giurgiu között.** A feljelentés szerint a selymet Bulgáriából csempészik át **Giurgiu-ba** és onnan teherautókon viszik a fővárosba. A csendőrség megtette a szükséges intézkedéseket és járőröket küldött ki a **Giurgiu és Bucuresti közötti országra.**

Sikerült is letartóztatni egy négyezer kilogramm súlyu selymet szállító teherautó sofförjét,

valamint két kísérőjét. A sofför kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a selymet egy **giurgiu-i korcsma előtt rakták fel kocsjára.** **Ionescu Dobre** soffört és bályját, **Ionescu Nisolaet** őrizetbe vették, ugyszintén egy **Bercovici** nevű egyént, aki azt állítja, hogy két kereskedő tulajdonát képezi a selyem, viszont nem hajlandó elárulni az illetők nevét.

A nyomozóhatóságok véleménye szerint egy előkelő kereskedőből alakult társaság hozatja a csempészselymet. Az állam kára az eddigi adatok szerint meghaladja a tízmillió leit.

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor

Dáma egy napra

New-Yorkban megszakítás nélkül 18 hónapig játszották a filmet. Szellemes szalon-vígjáték, a könny, humor és örömeik filmje.

Főszereplők: **May Robson** és **Warren William**

Olimpiai Híradó II. része.

URANIA 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor

Utoljára!

Üldöz a világ!

Izgalmas gaszterfilm, teljes valóságában mutatja be az amerikai alvilági életet.

Főszereplő: **Edward G. Robinson.**

Olimpiai Híradó II. része.

HIREK

Duna Stefi karrierje

Oldalas cikkeket közölnek rólos fényképekkel az angol és amerikai lapok Duna Steflről, alias Berindey Steflről abból az alkalomból, hogy Londonban elkészült a legnagyobb színes operafilm, a Bajazzók. Tauber Richard éneklé a tenorszeret, Neddát pedig Duna Stefi. Páldátlan lelkesedéssel írják a magyar színésznőről, aki rövid néhány év alatt futotta be ezt a nem mindennapi pályát. Az indulás szerény volt.

Nagyon is szerény. Egy egyszerű kis moziban muzsikált Berindey Stefi, nem is olyan régen. Nem érdektelen talán, ha elmeséljük, hogy milyen furcsa állomásokon keresztül, mennyi munkával jutott el egy energikus kis magyar lány a Garbók és Crawfordok közé.

Vidéki moziban játszott a három Berindey. Apa, lánya és fia. A kislány tudta, hogy ez nem lehet így a végtelenségig. Addig erőszakoskodott, amíg Pestre mentek. Jelentkezett az opera-balletbe. Fel is vették, mert ügyesen, tehetségesen mozgott. De a vére bajtorta. Gyorsan kiugrott a balletből és Berlinbe utazott. Berlin abban az időben nem várta valami tulságos lelkesedéssel az idegeneket. A kis Berindey Stefi se várt csodákat a német metropolltól, amikor a világ minden sarkából összeverődött önelöltek öidöklő kenyérharcát meglátta.

És itt szegődött mellé először a szorencse. Megismerkedett Franz Lederer osztrák származású bonvivántal. A színész kiharcolta, hogy Berindey Stefi kapja Farkas-Katscher „Csodabár“-jában a lemondott primadonna helyett a táncosnő szerepét. Nagyon nehezen ment, de megkapta.

A premieren csoda történt. Csoda a színpalak között. Színesek, igazgatók, a nézősereg lelkesen ünnepeleék Berindey Stefit. Ugyilátszott, hogy Berlinben megcsinálta a jövőjét. A premieren jelen volt Noel Coward, az angolok kedvenc drámaíró bonvivántja. Előadás után Berindey Stefielkel vacsorázott ő is. Vacsora közben halkán, hogy a berlini igazgatók ne hallják, felajánlotta új darabja szerepét az addig teljesen ismeretlen magyar színésznőnek. Berindey Stefi elvállalta. De mire a Csodabár előadássorozata után Londonba érkezett, Noel Coward már régen Tibetben utazgatott. Amikor visszajött, hozzátátozt Berindey Stefi paukolasához az angol színpadra. A legjobb nyelvtanárokhöz vitte és kijelentette, hogy a nevéb is meg kell változtatnia, mert a Berindey-névvvel nem fog világhírű lenni. Hosszas keresés után Noel Coward választotta a Duna nevet, a Duna folyó után.

Közben Franz Ledererből Francis Lederer és ezzel együtt hollywoodi bonvivant lett. Ahogy egy kicsit megvetette a lábát nyugaton, első dolga volt kivinni az azóta Duna Steflivé lett Berindey Stefit. New-Yorkban szerzett neki színházi szerződést. Első fellépése bukással járt, mert a darab, amelyben látszott, nagyot bukott.

Friedrich Holländer, német slágerszerző egy kis tingli-tingli színházat nyitott Hollywoodban. Lederer kérésére szerződött Duna Steflle. Amikor az első színes film számára, a „Cucaracha“-nak primadonnát kerestek, hosszas hiábavaló kutatás után Duna Steflre esett a választás. A filmnek nagy nemzetközi sikere lett. Innen már csak egy lépés volt Tauber partnerevé válni a Bajazzó-ban.

Igy lett világsztár egy kis vidéki moziénekes leányból.

— **ÉSZAK, ÉSZAKNYUGATI SZÉL.** Közepes gyengeségű északi és északnyugati szél, néhány helyen, de inkább csak északon és keleten záporosó. A hőmérséklet alig változik.

— **Tătărescu a királynál.** Bucuresti-ből jelentik: Tătărescu miniszterelnök tegnap kihallgatáson volt Sinaia-ban az uralkodónál, aki később ebéden látta vendégül.

— **Óriási francia repülőgép Bucuresti-ben.** Bucuresti-ből jelentik: Vasárnapra egy óriási francia repülőgép érkezését várják a fővárosba. A repülőgép 24 személyes és a francia aeroklub bizottságát hozza magával. Néhány napi tartózkodás után a vendégek Jugoszláviába utaznak.

— **Kémkedést leplezték le Ukrajnában.** Odeszsból jelentik: Nemrég nagyszabású kémkedésnek jöttek nyomára Ukrajnában. Sok embert tartóztattak és a házkutatások alkalmával nagymennyiségű terhelő anyagot találtak.

— **Lengyelország vezet a sakkolimpiáson.** Münchenből jelentik: A tizenkettedik forduló után a sakkolimpiáson a nemzetek állása a következő: 1. Lengyelország 65 és fél ponttal. 2. Németország 64 és fél ponttal. 3. Magyarország 61 és fél ponttal. 4. Jugoszlávia 60 és fél ponttal. 5. Lettország 58. 6. Csehszlovákia 57 és fél és végül 7. Ausztria 55 és fél ponttal.

— **Bécsben feloszlatták a magyar emigránsok egyesületét.** Bécsből jelentik: Az itteni rendőrfőnökség feloszlatta a magyar emigránsok egyesületét.

— **Elynyerte az Oceán „Kék szalagját“ a Queen Mary.** New-Yorkból jelentik: Az Oceániáról „Kék szalagját“ ezuttal tényleg sikerült a Queen Mary óriásgőzösnek elnyerni. A leggyorsabb járatu hajónak kijáró szalagot ezuttal a 4 nap, 7 óra és 16 perc időtartam alatt szerezte meg a Queen Mary.

— **Autókatasztrófák.** Bécsből jelentik: Az Ausztriában levő stembergeri országuton súlyos gépkocsibaleset történt, amelynek áldozatai magyarok voltak. Az autó a műuton megcsuszott és a lejtőn felborult. A gépkocsi szofförje és három magyar utasa súlyos sérüléseket szenvedett, úgy, hogy mindannyiukat az austeteni kórházba kellett szállítani. — A németországi Drezda közelében még nagyobbáruyu gépkocsiszerencsétlenség történt, melynek három áldozata életét vesztette.

Botrány a négus családjában

Londonból jelentik: Az összes napilapok megírják és az egész londoni közvéleményt élénken foglalkoztatja az az érdekes konfliktus, ami a négus családjában tört ki. A négus ugyanis — a hiradások szerint — még mindig nem adta fel a harcot, állandóan Abessziniá visszahódításának tervével foglalkozik és ennek céljából jelenleg tárgyalásokat folytat egy igen komoly és jelentős pénzügyi csoporttal. A beavatottak szerint új offenzíváról van szó és a hiradás annál is inkább valószínűnek hat, miután az Abessziniában állomásozó olasz hadtestek állandó készenlétben állanak egy új háboru lehetőségére. Makonán herceg, a trónörökös szembefordult atyja akaratával és tervével s ezért a fiatal herceget gyors tempóban expedilálták Londonból Jeruzsálembe, annak dacára, hogy már be volt iratkozva egy londoni kollégiumba tanulmányainak továbbfolytatása céljából.

— **Halálozás.** Marcuț Ioan tisztviselő, aki hat és fél éven át volt a népesedési hivatal szolgálatában, az elmúlt éjszaka 37 éves korában, a tüdőszanatóriumban meghalt. A tüdőbaj már régebben megtámadta Marcuț Ioan szervezetét és a tisztviselőnek nemrégiben a tüdőszanatóriumba kellett vonulnia. Szervezete azonban nem tudott megbirkózni a gyilkos korrall és az elmúlt éjszaka hosszas szenvedés után elhunyt. Halálának híre kartársai és ismerősei körében mély részvétet váltott ki. Temetése csütörtökön délután lesz.

— **Egy timisoara-i tisztviselő halálos szerencsétlensége.** Timisoara-ról jelentik: Az elmúlt éjszaka egy óra tájban a Colonia Muncitorilor és a Colonia Kuszti közötti országuton egy motorkerékpár összeütközött egy parasztszekérrel, amely szabálytalanul hajtott az uton. Az összeütközés következtében a parasztszekér rudja valóságos felyársalta a motorbicikli hátsó ülésén ült Iepure Petru 38 éves városi egészségügyi tisztviselőt. A kocsirud a szerencsétlen ember gyomorfalán át hatolt a testébe. A szerencsétlen ember rövid idő múlva kiszendvedt. A parasztszekér kocsisát őrizetbe vették és megindították a vizsgálóat annak tisztázására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Kisautó

ÖNAGYSAGA: ...Tehát szerencsés utat, szívem! Vigyázz kérlek, nehogy a sarkokon elgázoljon valamelyik gyalogjáró...!

Kérem a szeplős hölgyet, akivel tegnap a Corson találkoztam és erre a lapra figyelmeztettem, hogy öntsön mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot. Az Ön szeplőit és bőrfoltjait is eltüntetheti, ha mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot önt és arcát naponta többször lemossa. Arböre zsiros fényét is eltüntetik a Mack's Kaiser Borax-os lemosások. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

— **Az új iskolaév megindulásával életbe lép az az új iskolarendszer,** amelyet a nemrégiben megszavazott iskolatörvény alapján valósítanak meg. Ennek a törvénynek megfelelően Arad-on a következő középiskolák működnek majd: Teoretikus liceum (Moise Nicora), valamint a római katolikus gimnázium, ipari liceum (az eddigi fa- és fémipariskola), kereskedelmi liceum (az eddigi felsőkereskedelmi fiúiskola), teoretikus leányliceum (Ghiba Birta), kereskedelmi leányliceum (az eddigi felsőkereskedelmi leányiskola), teoretikus gimnázium (Iosif Vulcan), amely mindhárom típusu liceum felső osztályaira előkészít, szakgimnázium leányok részére, amelynek az eddigi öt osztály helyett csak négy osztály lesz, valamint az ipari gimnázium leányok részére, amely négy osztályú és amelyben a háziiparral kapcsolatos dolgokat tanítják. A Iosif Vulcan fiugimnázium megmarad eddigi formájában, tehát nem alakul át kereskedelmi gimnáziummá és megmarad magyar tagozata is. Ennek a gimnáziumnak az az előnye, hogy négy osztályának elvégzése után a diák bármely típusu liceum felsőosztályába beiratkozhat. A Iosif Vulcan II., III. és IV. osztályába való beiratás azok számára, akik nem buktak meg, már megkezdődött és szeptember 1-ig tart. A felvételi vizsgára, amely szeptember 3-án lesz, naponta délelőtt lehet jelentkezni a gimnázium igazgatói irodájában. A javítóvizsgák szeptember 2-án kezdődnek és ezek sorrendjét később függeszti ki az igazgatóság. A Iosif Vulcan-gimnázium évi tandíja 1800 lei.

— **Tűz egy kőteri fizlet előtt.** Legutóbbi lap számunkban megemlékeztünk arról, hogy az Apponyi Testvérek cégnél az esti órákban tűz ütött ki. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a tűz a neonreklámszönel keletkezett, annak egyik vezetőjét perzselt meg, de idejében eloltották, úgy, hogy a helyiségben, valamint az áruban semmi kár sem esett.

— **Támadás három angol katoná ellen Pekingben.** Pekingből jelentik: Három angol katonát, akik egy moziból jöttek, fegyverlövéssekkel támadták meg egy robogó autóból. A katonák sér tetlenül megmenekültek, de egy kínai járőkelő megsebesült. Az angol követség tiltakozott a kínai hatóságoknál és aziránt érdeklődött, hogy nem nacionalisták merényletéről van-e szó, mert az elmúlt hónapban egy japán tisztet gyilkoltak meg hasonló körülmények között.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz a béknozgást csakhamar megelénkíti.** az emésztőcsatornában összegyült salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Az orvosok ajánlják.

— **Lopáson tetten értek egy amerikai milliómosnót.** Az egyik nagy londoni áruházban tetten értek egy amerikai milliómosnót, amikor éppen harisnyákat és kozmetikai cikkeket akart lopni. A lopáson tetten ért milliómosnó Wilson O'Neil ismert amerikai milliómos felesége. Átkutatásánál alig két font értékű lopott holmít találtak. A milliómosnót kisebb büntetésre ítélték és a dusszardag asszony már el is utazott Londonból. Jellemző, hogy a tolvajlason tettenért asszony beült repülőgépen utazott Cherbourgha és onnan egy luxushajó elsőosztályu kabinjában utazott vissza New-Yorkba.

— **Vizsgálati fogságba helyezték az Arad-on letartóztatott uribetörőt.** Kedden délelőtt átkísérték az arad-i ügyészre Sussmann Oszkárt, az elmúlt napokban kézrekerített uribetörőt, aki — mint ismeretes — Bréger József arad-i magánhivatalnoknál tört be. A rendkívül elegáns fiatalembert — akiről egyebként kihallgatása alkalmával kiderült, hogy műszaki rajzoló volt, mielőtt még a jövedelmezőbb, de lényegesen veszélyesebb betörőpályára lépett volna — Alexandrescu vizsgálóbíróhoz kísérték át. A vizsgálóbíró a kihallgatás után elrendelte Sussmann ellen a 30 napos vizsgálati fogságot.

— **Koszorúmegváltás.** Rosenstein Izidorné ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára az alanti adományok folytak be: Stern József 200, Weiszberger Lipót 200 lei.

— Egyiptom a Népszövetség tagjai közé való felvételét kéri. Kairóból jelentik: Nahas pasa személyesen fog Genfba utazni, hogy átadja a Népszövetségnek az egyiptomi kormány jegyzékét, amelyben a Népszövetség tagjai közé való felvételét kéri. Valószínű, hogy a kérelmet már a szeptemberi népszövetségi közgyűlés fogja tárgyalni.

— Schacht Hjalmar Párisba utazott. Berlinből jelentik: Schacht Hjalmar dr., a Német Birodalmi Bank elnöke ma délután repülőgépen Párisba utazott. Párisi útja viszonzása annak a látogatásnak, amelyet a francia bank kormányzója három hét előtt Berlinben tett. A látogatás kizárólag udvarias jellegű és Schacht dr. ezuttal nem fog hivatalos tárgyalásokat folytatni, de utazása mindenesetre hozzájárul a nemzetközi helyzet beképezés kialakulásához.

— Községi választások. Bucuresti-ből jelentik: Tegnap folytak le a községi választások 31 Lapusna-megyei községben. A választások eredményeképpen 178 liberális, 87 nemzeti-keresztény-párti, 31 nemzeti-parasztpárti és 3 vaidista tanácsost választottak meg. A többi községekben augusztus 28-án lesznek a választások.

— Veszélyben egy olasz hajó. Gibraltárból jelentik: (Rador). A „Gorizia“ nevű olasz hadihajó a nyílt tengerről rádió útján segítséget kért. Gibraltárból és Tangerből több gőzös indult a Gorizia megmentésére.

— Stodolni Dezső temetése. Budapestről jelentik: Kedden délután 4 órakor kísérték utolsó útjára a tragikus hirtelenséggel elhunyt Stodolni Dezső okleveles konzult, az Aradi Közlöny neves budapesti cikkíróját. Nagyszámu és előkelő közönség vett részt a gyászmenetben és őszinte részvét nyilvánult meg a mélyen sujtott család iránt. A fiatal magyar újságírógeneráció élete virágjában — 24 éves korában — elhunyt nagy tehetségét a soroksári temetőben helyezték örök nyugalomra.

— NINCS ERDEKLŐDÉS A BUZABAN A BANAT-I PIACOKON. Mint a Banat nagyobb gabonapiacairól jelentik, a buza irányzata most is lanya. Ennek az az oka, hogy a vasutigazgatóság még mindig nem bocsájított megfelelő számú vagon a gabonacégek rendelkezésére. Emiatt a gabonavásárlók tartózkodó álláspontra helyezkednek és így az üzleti forgalom megakadt. A piaci árak a következők: 78 kg. buza ára 395 lei, 80 kilós buzáé 400 lei, tengeri 300 lei, zab 260 lei, takarmányrépa 80, korpa 260, sörárpa 310, kismalmi liszt zsákkal együtt 750, nagymalmi liszt a 30 70-es beosztásból zsákkal együtt 770 lei mázsánként.

— A koreai orkán áldozatai. Tokióból jelentik: Az az orkán, amely Koreában augusztus 12-től 16-ig dühöngött, 413 személyt ölt meg, 636 megsebesült és 156 eltűnt. Mintegy 30.000 házat árvíz borított el és mindezekben felül 5 gőzhajó elsüllyedt és 80 főnyi legénység elpusztult.

— Mosoiu visszavonta lemondását. Bucuresti-ből jelentik: Kedden délután Bratianu Dinu, a liberális párt elnöke fogadta Mosoiu Tiberiu kamarai elnököt, a bihor-megyei liberális párttagozat elnökét, aki nemrégiben lemondott a tagozat elnökségéről. Hosszas megbeszélést folytattak, amelynek eredményeképpen Mosoiu visszavonta lemondását.

— A cotroceni-i haláltribün ügye. Bucuresti-ből jelentik: Az ilfov-i Tábla ma döntött a cotroceni-i tribünösszeomlás miatt elítélt Vasilescu volt alpolgármester és Dobrin Ion szabadtábrahelyezési kérelmével. A Tábla elutasította a kérvényt.

— Mezőgazdasági kamarai választások Bucuresti-ből jelentik: Úfelsége ma aláírta a dekrétumot, amelyben mezőgazdasági kamarai választásokra hívja össze a választókat Bacau, Covurlui, Iasi, Ilfov, Maramures, Nasaud, Neamt, Romanati, Salaj, Satumare és Storojinet-megyéikben.

— Felrobbant petróleumfőző. Bucuresti-ből jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt ma a strada Simonede 8. számú házban, ahol az egyik lakásban felrobbant egy petróleumfőző készülék. A robbanás következtében tűz támadt, a szoba berendezése teljesen elégett, míg a szobában levő két leány életveszélyes állapotban szállították kórházba.

— Szeptember 8-án, kedden utaznak haza az itt nyaraló bécsi gyermekek. A vasuti kocsikban való elhelyezésük szeptember 8-án, délután 2—6 óra között történik meg és ezért a nyaraltatási akció vezetői felkérjük mindazokat, akiknél bécsi gyermekeket helyeztek el, hogy erre az időpontra kísérjék ki őket az arad-i állomásra.

— MA az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK, Bulevardul Regina Maria.
DANCIU, Piafa Mihai Viteazul.
BERNAT, Lángá Gară (vasutállomásnál)

— Az admirális repülőgépen jár. Londonból jelentik: Az angol flotta történetében most történik első ízben, hogy az angol admirális első lordja repülőgépen tesz látogatást az angol hajóhadnál s ez alkalommal egy repülőgépanyahajón száll le. Szerdán Sir Samuel Hoare, az admirális első lordja meglátogatja Wight szigetnél a brit hajóhadat. A miniszter repülőgépe a sziget partja mellett horgonyzó „Courageous“ repülőgépanyahajón fog leszállani.

— Erdőtűzek Amerika „jég-szekerényében“. A hatvanadik és hetvenedik északi szélesség között fekszik Amerika nyugati félszigete. Alaszka, melyet az Egyesült-Államokban általában az ország „jég-szekerényének“ neveznek, rendkívül hideg éghajlata miatt. Most Alaszka rácsafolt eddigi büszke nevére, mert az amerikai hőhullám nem kímélte meg ezt a területet sem. A napsütött részekben — amire még nem volt példa — 43 Celsius-fokot mértek, míg a hőmérséklet árnyékban is elérte a 31 fokot. Ez a trópusi meleg azután meggyújtotta Alaszka őserdőit, amelyek eddig mindig csak olyan tüzeket láttak, amelyeket a fagy elől menekülő aranyásók és vadászok gyújtottak a jégheg északában. A veszedelmes tűzvészeket Alaszka gyér lakossága csak nagynehezen tudta eloltani.

Egy budapesti leány és egy egyiptomi herceg romantikus házassága

Budapestről jelentik: Georges Chury Comnenos, egyiptomi herceg annak idején az interparlamentáris unio ülésére érkezett Budapestre és még most is a magyar fővárosban tartózkodik. Mint most a lapok megírják, ennek igen érdekes okai vannak. A herceg hetekkel ezelőtt az egyik villamos megállónál meglátott egy szép lángvörös hajú fiatal leányt, akibe beleszeretett. A herceg kikutatta a leány családját és kiderült, hogy a fiatal hölgy Erdős Klári zeneakadémiai hallgatónő, egy ismert budapesti kereskedő leánya. Az egyiptomi herceg megismerkedett a szülőjével és már meg is kérte a leány kezét és most már csak azt várják, hogy a menyasszony letegye a vizsgáit. A herceg a görög Comnenos-dinasztia leszármazottja és nővére Egyiptom leggazdagabb nője, nagybátyja pedig siriai trónkövetelő.

— Haditervük megvalósítása előtt elfogott a rendőrség négy nemzetközi zsebtolvajt. A salzburgi határrendőrségnek sikerült négy nemzetközi zsebtolvajt lefognia, akik Budapestről jövet az Orient-expresszen akartak a rendőrség feltevése szerint zsebtolvajlásokat elkövetni. A négy nemzetközi zsebtolvaj Budapestről jött. Kihallgatásuk alkalmával hangoztatták, hogy nem akartak Ausztriában semmiféle zsebtolvajlást elkövetni. Azt állították, hogy Berlinbe akartak utazni s az volt a tervük, hogy az olimpiai játékok alkalmával összegyűlt közönség sorában keressenek áldozatokat maguknak. A négy letartóztatott zsebtolvaj közül a salzburgi rendőrbíró hármát 6—8 heti elzárásra ítélte. A negyedik letartóztatott zsebtolvaj ügyében a vizsgálat folyik.

— Akasztás Belgrádban. Belgrádból jelentik: Kedden reggel 4 órakor Belgrádban felakasztották Halaharec Györgyöt, akit ez év júniusában az államvédelmi törvényszék halálra ítélte, mert egy rendőrt megölt és egy ellen gyilkos merényletet kísérelt meg. A lakonikus rövidséggel megszerkesztett hivatalos híradás nem közöl részleteket.

— Moszkva előbb tud egy jugoszláv sztrájk-ról, mint a gyár vezetősége. Párisból jelentik: A „Jour“ feltűnést keltő belgrádi táviratot közöl, amely élénken rávilágít Moszkva romboló munkájára. A távirat szerint jugoszláv politikai körökben nagy csodálkozással látták, hogy a moszkvai lapok előbb értesültek egy jugoszláviai gyárban kitört sztrájk-ról, mint maga a gyár vezetősége. A gyárban a sztrájk csak azután tört ki, amikor a moszkvai lapok már mint befejezett tényről számoltak be a sztrájk kitöréséről. Mindez arra mutat — mondják jugoszláv politikai körökben — hogy a sztrájk a moszkvai ügynökök uszítására tört ki.

— Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja. Az orvosok ajánlják.

— Az üvegszemű döntőbíró. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely a „Tolnai Világlapja“ új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, riportot, nagyszerű folytatásos regényt és közel 100 remek képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Komoly értéket képviselő nyeremények az újságírók Garden-Party szerencsevásárán

Az arad-i kisebbségi újságírók nyári ünnepe az arad-nou-i Tündérbertben eseménye lesz a város és a vele szervesen összefüggő Aradul Nou közönségének. Az elkövetkező vasárnapra a szórakozni vágyó társaságok tagjai — mintha ösz-szebeszéltek volna — egyöntetűen közös találkozóhelyen adnak találkát: augusztus 30-án az arad-nou-i Tündérbertben találkozik Arad közönségének színe-java. Óriási érdeklődés nyilvánul meg a való-ban nagyszerű kerti ünnepség iránt és ez az érdeklődés indokolt is, mert Arad kisebbségi újságíró-társadalmának fáradhatatlan szervezőmunkával való-ban felejtethetetlen élményt jelentő szórakozási lehetőségét biztosít.

A szerencsevásár, ez az újszerű alkalmi játék áll majd a műsor tengelyében, mert Arad-on soha nem látott nyerési lehetőséget biztosít a résztvevők számára. Inyesciklandozó falatok, a lepompásabb élelétárat megsegyenítő élelmiszerhalmazok, cukor, liszt, sonka, bór, a legfinomabb likőrök, szórakozni majd a komoly értéket képviselő ruházati cikkek mellett. Férfi- és női ruha-anvagok, egyéb ruházati cikkek, a női szépség ápolásához szükséges ezernyi apró kellék, háztartási cikkek, öteletes ajándékok, izléses kézimunkák és más sok-száz színes és ami a fő, értékes nyereménytárgy kerül forgalomba a szerencsevásár keretében és bizony sokszáz ember távozik nemcsak holdagabban, mert jól mulatott, de szadagabban is a kerti ünnepségről. A szerencsevásár azonban csak egyik eseménye az újságírók kerti ünnepélyének, mert lesz ott minden, mi szem és száj invere. Pazar attrakciók, kitűnő műsorszám, izletesebbnél-izletesebb falatoktól roskadozó cukrászsátor és általában kitűnő élelmiszeri lehetőségek szolgáltatók majd az általános jókedvet és meglegedettséget.

A kerti ünnepély belépőjegyeit csak 12 leier váltthatja meg a közönség s ebben a 12 leier árban minden mellékletük beemfoglaltatik. Gondoskodás történt arról is, hogy kifogástalan köz-uti összeköttetés álljon a közönség rendelkezésére: a Novac-cér kitűnő társaságkocsijai bonvo-lítják majd le a forgalmat, még pedig rendkívül kedvezményes feltételek mellett. Rendes körülmények között egy, a Tündérbertig szóló menetjegy ára 7 lei, az újságírók kerti ünnepélyének közönsége azonban 8 leies jegy megváltása ellenében ingyen utazhatik vissza. Csak egy utra jogosító jegy ára 5 lei.

— Nervezer felvétel egy másodperc alatt. Az amerikai sportfényképezészek ujabban olyan fel-vevőgépet használnak, amely egy másodperc alatt 4000 filmfelvételt tud csinálni. Ezzel a géppel lehet fotografálni például a golfabdát attól a perc-től kezdve, amikor elütötték, addig, amíg céljához ér. A labda minden egyes helyzete tisztán látszik a képeken. Ez aztán a gyorsfényképezés!

Mussolini aláírása 125 font,

Hit'eré 50

Most nyílt meg a londoni autogramtőzsdé! A teremben ugyanolyan zaj, izgalom, mint egy értékpártőzsdén, csak hogy itt tízszer annyian adnak-vesznek, mint akár a részvény-, akár a gabonapiacra. Az első napon a következő árfo-lyamok alakultak: Shakespeare 1 millió font (ebből mindössze négy darab van a földkerekségen), G. B. Shaw 125 font, Stalin 125 font, Mussolini 125 font, Hitler 50 font, Shirley Temple 1 font.

— Szereimi dráma két súlyos sebesüléssel. Kikindáról jelentik: A bánati Vuicsevó községben amelyet azelőtt Tordának hívtak, véres szereimi dráma játszódott le. Kiss Rózi, egy jómódu gazdálkodó fiatal felesége már hosszabb idő óta viszonyt folytatott Polacsek Márton soffórral. Az asszony az utóbbi időben attól tartott, hogy bűnös szerelmük kitudódik és minden áron szakítani akart szeretőjével. Polacsek azonban erről hallani sem akart és pénteken este, tudván, hogy a férj nincs otthon, ismét elment barátja lakására. Nem akarták beengedni, mire erőszakkal behatolt. Ked-vese kiutasította a házból, erre fejszét ragadott és az asszony felé sujtott. A fejszecsapás Kiss Rózi egyik karját többől lemetszette. A sikoltásra be-szaladt az asszony anyja és látva, hogy mi történt, felragadott egy vaslapátot, amellyel ugy-fejtbe sujtotta a soffórt, hogy az eszméletlenül rogyott össze és koponyaalapi törést szenvedett. Polacsek Mártont és Kiss Rózit beszállították a kikindai kórházba. Állapotuk rendkívül súlyos. Élet-halál-közt lebegnek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kontingens-bizottság a rendes kereteken felül is megengedi az összes külföldi áruk behozatalát

A behozatali kérvények 80 százaléka németországi áruk importjára vonatkozik — De a Jegybank a harmadik évnegyedben csak 500 millió lel értékű német áru behozatalához járul hozzá

Bucuresti-ből az a meglepő jelentés érkezik, hogy a Legfelsőbb Kontingens Bizottság legközelebb az eddiginél szélesebb keretek között engedi meg a külföldi áruk behozatalát, másszóval:

a hivatalos kvótán felül is szabaddá teszi a külföldi áruk behozatalát. Elsősorban Ausztriából, Görög-, Olasz- és Csehországból engednek be nagyobb mennyiségben árukat. Az ilyen import is ugyanazokra a cikkekre terjed, amelyeket a rendes kontingens keretén belül beengednek az országba.

Már a napokban összeállítják a kvótán felül behozható áruk részletes jegyzékét és kimutatják, hogy országonként mennyi deviza áll a Banca Natională rendelkezésére erre a célra. A behozható mennyiségek nagyságát a legfelsőbb kontingens bizottság a Jegybankkal együtt fogja megállapítani.

Már eddig is konstatálták, hogy a rendes mennyiségben felüli áruk behozatalára irányuló kérvények 80 százaléka németországi

cikkekre vonatkozik, azonban felsőbb helyen semmiesetre sem engedik meg a német áruk ilyen nagymérvű beözönlését.

Fejtlenül szem előtt tartják, hogy csak az előző évnegyedbeli exportunknak megfelelő mennyiségű áruk jöjjenek be úgy Németországból, mint más államokból. A Jegybanknak a harmadik évnegyedre csak 620 millió lei értéket képviselő deviza áll rendelkezésére a németországi áruk behozatalához. Ebből a Jegybank levonja az előző évnegyedből fennmaradt követelését, ami 120 millió leit tesz ki, így tehát

csak 500 millió lel értékű deviza marad a német áruk kifizetésére a harmadik évnegyedben.

Végül azt jelentik, hogy napról-napra nő az oroszországi behozatalunk; különösen gyáripari és kereskedelmi cikkek kerülnek be hozzánk nagy mennyiségben Szovjetországból, mert mezőgazdasági cikkeket nem importálunk.

Nemcsak az ingatlan-jövedelem csökkenését, hanem évközben beállott emelkedését is be kell jelenteni a pénzügyigazgatóságon

— Szigorú ellenőrzésre utasította a minisztérium a pénzügyi hatóságot —

Arad. Néhány héttel ezelőtt tudósítást közöltünk arról, hogy a kerületi pénzügyi felügyelő utasítására, több háztulajdonosnál ellenőrizték a házjövdelem csökkenését és emelkedését és ez alkalommal néhány eltitkolt jövedelem-emelkedési esetnek jöttek nyomára. Az adókiegészítő pénzügyigazgatóság ellenőrel kihágási jegyzőkönyvet vettek fel és az eltitkolt jövedelem után járó adó négyszeresét rótták ki a háztulajdonosra. Az Aradi Közlöny már akkor felhívta erre a körülményre a háztulajdonosok figyelmét, nehogy tömegesen bírságot kasszálják meg őket.

A különböző pénzügyigazgatóságoktól kapott jelentések alapján a pénzügyminisztérium most szigorú körrendeletet adott ki az ingatlan jövedelmiadó ellenőrzésére és ez alapon a pénzügyigazgatóság megbízottjai végig fogják járni a nagyobb jövedelmi házak tulajdonosait, annak megállapítása céljából, hogy 1933. óta milyen mértékben emelkedett a házjövdelem és vajon eleget tettek-e bejelentési kötelezettségüknek?

A tegnapi kibocsátott rendelet hivatkozik az adótörvény 13-ik szakaszára, amely szerint „adószállítást kérhetnek azok, akiknek ingatlan legalább 25 százalékkal kevesebbet jövedelmez, mint az előző évben jövedelmezett”. E törvényszakasz alapján — mondja a pénzügyminisztérium, —

rendkívül sokan kértek adócsökkentést és emiatt a kincstár jelentékeny összegű adókat vesztett. Azonban egyszer sem fordult elő, hogy az ingatlan tulajdonosa bejelentette volna az ingatlan jövedelmének időközben beállt emelkedését, már pedig az adótörvény 13. szakasza erre is kötelezi a házak, vagy egyéb ingatlanok tulajdonosait.

Emiatt elrendeli a pénzügyminiszter, hogy az illetékes pénzügyi közegek felsőbb felhatalmazással három hónaponként ellenőrizzék az ingatlan jövedelmében beállt változást. Különösen a költözési időpontokban végezzék

ezt az ellenőrzést, mert akkor könnyebb a házbérek összegeit megállapítani. Pontosán megvizsgálandók az új lakbérszerződések és az esetben, ha a jövedelem-emelkedést eltitkolják, négyszeresen kell kivetni az adókülönbözetet.

Gabonaexport nehézségek Constanta-ban — nyüzsgő kereskedelmi élet a brailai kikötőben

Az utóbbi napokban 50 gabonaszállítóhajó futott be Braila-ba — Baj van az emelőgépek használata körül

Mint Bucuresti-ből jelentik, az ottani gabona-kereskedelmi körökből származó értesülések szerint Constanta kikötőben erős zavarok miatt megakadt a gabonakivitel és az exportot inkább az évtizedek óta erősen frekvenciált Braila kikötő felé irányítják.

Az utóbbi napokban Braila-ba 50 nagy hajó érkezett, azonban a constanta-i kikötőben váratlanul lecsökkent a munka. Különösen a Basarabia-ból érkező gabona exportálása ütközik Constanta-ban nehézségekbe, mert az emelőgépek (elevátorok) nem működnek kielégítően.

Ugyanis ezt a rendkívül fontos kikötői eszközt csak igen magas díj ellenében lehet használni, holott külön bizottságnak kellene alacsony tarifát megállapítani. Ez a bizottság azonban nem foglalkozik az elevátor munkadíjának fixálásával és szabadjára hagyja az emelést.

Ezidőszerint olyan magas az elevátor díjtétele, hogy nem használják azt, amely miatt a gabonaszállítmányok berakása csaknem teljesen megakadt.

Basarabia-ban igen bő a gabonatermés, amelyet Constanta-ba kis hajókkal szállítanak és ott rakják be a nagy hajókba. A kis hajókon szállított mennyiségek 10—12 napig vesztegelnek, amíg a tengeri hajókba berakják a gabonákat. Emiatt nagy kár éri az exportöröket, mert nem bírják az előre megállapított időpontra kiszállítani az árut és a külföldi vevők kártérítéseket követelnek exportörjeinktől. Felsőbb helyen valószínűleg erőlyesen lépnek közbe, hogy úgy az exportöröket, mint az államot károsító zavarokat elhárítsák.

Egészen más a helyzet a kitünően organizált

Tíz nap alatt pótolni kell az italmérésekben a pálinkakészlet hivatalos mennyiségét

Néhány nappal ezelőtt ismertettük azt a felsőbb helyről érkezett rendeletet, amely súlyosan érinti az Arad-on és Arad-megyében levő italmérések tulajdonosait. A rendelet azt tartalmazza, hogy mindazok, akiknek italmérési engedélyük van, a havi engedélydíj egy negyedrésznél értékét képviselő pálinkát kötelesek üzletükben tartani és ezt a mennyiséget okvetlenül a szeszmonopoltól kell beszerezniük. Az esetben, ha az ellenőrzés alkalmával a pénzügyi gárda tagjai ezzel ellenkező tényállást állapítanak meg, úgy a szeszmonopol vezérigazgatósága haladéktalanul visszavonja az italmérési engedélyt és még pénzbüntetést is szab ki az érdekelt italmérési jog tulajdonosára.

Arad-on és a vármegyében már megkezdtek a fináncgárda tagjai és a szeszmonopol felhatalmazott megbízottjai a fenti rendelet ellenőrzését. A szeszmonopol arad-i hivatala, amely a pénzügyigazgatóság második emeletén működik, lapunk útján figyelmezteti az italmérések, a vendéglők, a kávéházak stb. tulajdonosait, hogy máától számítva tíz napon belül okvetlenül tegyenek eleget a szeszmonopol fentismertett utasításának, mert különben helyrehozhatatlan következményeket zúdítanak önmagukra.

— AZ URALKODÓ ALAIRTA AZ ÁLLAMI FIZETÉSEK ÉS NYUGDÍJAK KIUTALASÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYRENDELETET. Bucuresti-ből jelentik: A hivatalos lap tegnapi számban jelent meg az uralkodó által aláírt törvényrendelet, amely az augusztusi állami fizetések és nyugdíjak kifizetéséről szól. Köztudomású, hogy a havi kiutalási törvényrendelet megjelenését követő 10—12 nap alatt szokták megkapni illetményeiket a különböző minisztériumok fennhatósága alá tartozó hivatalok, így tehát most is csak a jövő hó első napjaiban fizetik ki a tisztviselői és nyugdíjilletményeket. Elsősorban a hadsereg és az igazságszolgáltatás keretében működő személyzet kapja meg fizetését.

— Belső kölcsön Magyarországon. Mint Budapestről jelentik, a magyar kormány a különböző függő állami adósságok rendezésére és investíciós célokra egy 200—250 millió pengős kölcsön felvételét tervezi. A kölcsön öt százalékos kamatozású lenne. A kedvező termés miatt a pénzpiac viszonylagos pénzbőség mutatkozik és így a kölcsön kilátásait jónak tartják.

Braila kikötőben, ahova az utóbbi napokban ötven nagy hajó érkezett. Ezek között legtöbb a német, a görög, az olasz, a jugoszláv, a magyar, az angol, az egyiptomi és három román teherszállító hajó is szerepel. A hajók berakása már megkezdődött és ha váratlan nehézségek nem támadnak, úgy teljes erővel megindul a mezőgazdasági cikkek exportja a világ minden tája felé.

— Augusztus 1-től 20-ig 60 millió leiel több bevétele volt az államnak, mint a múlt év augusztusában. Bucuresti-ből jelentik: A pénzügyminisztérium most tette közzé kimutatását az augusztus 1. és 20-ika között befolyt állami bevételekről. E szerint a rendes költségvetés keretében befizettek az állampénztárba 978 millió 428 ezer leit, míg az elmúlt év ugyanezen időszakában csak 917 millió 428 ezer leiel volt a bevétel, az idén tehát 60 millió 776 ezer leiel többet inkasszáltak, mint a múlt év hasonló időszakában. A pénzügyminisztérium még is elégedetlen és az eddiginél is erőteljesebb bevételi inkasszóra szánta rá magát. Ismét hetenkint érkeznek az adóbehajtást szigorító felsőbb rendeletek, amelyek alapján az eddiginél is gyorsabb lépésben indul meg az állami követelések inkasszója. Nemesak az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági kategóriák érzik ezt, hanem diplomások és más szabadfoglalkozási, vagy intellektuális pályán működő csoportok is, amelyeket egyformán érint az adóbehajtás megszigorítása.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

